

אור הנר

עורך: נריה אטון

יום ו' י' אב תשפ"ג

כניסת שבת: 19:22
 יציאת שבת: 20:12
 רבינו תם: 21:05
 הזמנים לפי אופק באר שבע

פדשת ואתהנו שבת נהמו

דבר העורך

"ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר" (ג', כ"ג)

הוא שהקב"ה מציאות ברורה, חי וקיים, שאפשר לתפוס אתו קשר אישי, ולעולם לא התאכזב מי שעשה כך, ומה שהדבר יותר פשוט ופרקטי, יותר טוב ויותר מועיל, והעיקר שיהא קשר אישי פשוט לספר לו על הבעיה שלך, ולבקש ממנו עוד פעם ועוד פעם, מי שיתן לך עצה אחרת, חבל על ההשתדלות, תפנה ישר למי שיכול לעזור באמת, ותתפוס אותו ואל תעזוב אותו."

סיפר רבי שמשון פינקוס זצ"ל על עצמו, כשהיה ילד בן שבע, בליל שבועות רצה מאד לילך לבית המדרש ללימוד בליל שבועות והרבה להפציר באביו על כך, אולם אביו שסבר כי הדבר אינו מתאים לגילו ועדיף שילך לישון, השיב לו שאינו יכול לבא עמו, וביקש ממנו ללבוש את בגדי השינה וללכת לישון.

יצא אביו לדרכו, אך כשהגיע לבית הכנסת, חשב לעצמו: "למה מיאנתי לקחת עמי את בני לבית הכנסת, הלא אם הוא רוצה ללמוד כל הלילה למה לא אמלא בקשתו ושאלתו?". ואכן התחרט האב על מעשהו, ומיד יצא מבית הכנסת וחזר על עקבותיו בחזרה דרך הארוכה לביתו בכדי לקחת את ילדו הקטן לבית הכנסת. והנה פלא, כאשר הגיע לדלתי ביתו מצא את הילד הקטן ליד הדלת עומד, וכאילו עומד ומחכה על אביו, ללכת עמו ביחד לבית הכנסת, אז שאלו אביו בפליאה: "בני למה אתה עומד כאן ומצפה לביאתי, מהיכן ידעת שהסכמתי ללכת חזרה להביאך לבית הכנסת. אז ענה הילד שמשון בתמימות: "הלא התפללתי לה' יתברך שתחזור הביתה לקחת אותי לבית הכנסת, וידעתי כי ה' יתברך ישמע בקול תחנוני, ועל כן הייתי בטוח שתחזור הביתה, ולכן אני עומד כאן וממתין לביאתך."

ראו כמה גדול כוחה של תפילה, הקב"ה שומע תפילת כל פה, ואפילו תפילה של ילד קטן שרוצה ללכת לבית המדרש. רק צריכים להתפלל עם אותו תמימות ופשיטות כמו שהילד הזה התפלל, וצריך להיות בטוח שה' יתברך יקבל תפילתו, ואז אכן נתקבל תפילתו ברחמים וברצון. יזכנו ה' ויתפלו תפילותינו ברצון לפני שוכן מעונה, אמן, שבת שלום ומבורך.

מובא במדרש (תנחומא ד): "לימד משה את באי עולם, שלא יאמר אדם הואיל וחולה שלו מסוכן ועשה צוואה וחילק כל אשר לו, לא יאמר הואיל ועשה צוואה לא יתפלל עוד, אלא יתפלל, שאין הקב"ה פוסל תפלת כל בריה, שהרי מצינו במשה רבינו שכבר ידע שנגזרה גזירה שלא יכנס לארץ, ואף עשה צוואה... 'שמא תאמר עמד לו ולא התפלל, תלמוד לומר 'ואתחנן אל ה'".

המדרש מספר שמשוה רבנו התפלל לבורא עולם שייתן לו רשות להיכנס לארץ ישראל. ומשה לא התייאש והתפלל תפילה, ועוד תפלה ועוד תפילה חמש מאות וחמש עשרה פעמים, עד שאמר לו הקב"ה "רב לך".

המדרש תנחומא לומד מכאן מסר חשוב לכל אחד ואחד מאיתנו, שפקדה אותנו חלילה צרה או איזה בעיה, שיתפלל ויתפלל ולא יפסיק להתפלל, וגם אם נראה לו שחלילה אין תפילתו נשמעת, יסיר מעצמו מחשבות אלו ויאמין בבורא עולם ששומע תפילת כל פה.

לפנינו מכתב נפלא שכתב הגאון הצדיק רבי שמשון פינקוס זצ"ל לבחור אחד שהיה לו קשיים ברוחניות ובגשמיות, ורצה להיחלץ מהם אך ללא הצלחה (נפש שמעון, אגרות ומאמרים, עמוד נ"ג):

"לכבוד הבחור היקר שליט"א: קראתי את מכתבך ולא הגעתי למדרגה לתת עצות ולומר לך מה לעשות אבל אכתוב מה שנראה לפי עניות דעתי אחרי התיאור של הדברים שכתבת... ואתה עושה את כל יכולתך ויצאת ידי חובת השתדלת, עכשיו אתה נמצא בשלב שאתה צריך עזרה מבחוץ... זה פשוט למעלה מכוחות אנושיים, ואפילו שוודאי צריך גם השתדלות מצדנו אבל מגיע רגע שצריך לפנות לעזרה מבחוץ.

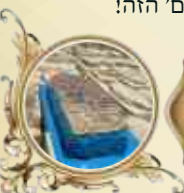
על כן אני אתן לך שם וכתובת, שאליו תפנה והוא יעזור לך, קוראים לו ה' יתברך, הוא חזק מאד, שבאמת הוא ברא הכל, ואני יודע בסוד שהוא גם אוהב אותך באופן אישי, והוא מחכה בכליון עיניים שתפנה אליו. אין בעיה למצוא הכתובת שלו יתברך, שהוא נמצא בכל מקום, כפשוטו, גם ברגע הזה שאתה קורא המכתב אתה יכול לפנות אליו, אני כותב זה, מפני שהרבה אנשים חושבים שהוא ענין של תפילה ועשיית מצוה וחיפוש מדרגות, כל זה נכון אבל אינו העיקר - העיקר

פניני הבן איש חי

כל התרי"ג מצוות במילואם, בכך שמתקשר במחשבתו לכל מצוה ומצוה ומצפה אימתי יוכל לקימה, ואם יזדמן למציאות מסויימת מיד יחוש לקיים את המצוה כהוגן. נמצא שאמנם קיום בפועל אין לו, אולם בדעתו ובמחשבתו משיג את קיום המצוה, כאילו קיימה בכל פרטיה ודקדוקיה. ולכן מסיים הפסוק 'אשר אנכי מצווך היום לעשותם' - כלומר באופן כזה שתהיה ממתין ומצפה לשמור את המצוה והחוקים והמשפטים, הרי זה נחשב כאילו עשית אותם בפועל בכל יום ויום, כך יש בידך לקיים את כל התרי"ג מצוות אפילו 'היום' הזה!

אור החיים על הפרשה

הטענה הראשונה, פתח ההתרה, מה הראיה ממה שהתיר לו ה' את שבועתו של יתרו. הרי שונה שבועת יתרו שהיה לה פתח וישנה בהתרה, והפתח הוא: שיכולים בית דין לשאול: "כשנדרת אילו היית יודע שהקב"ה בכודו ובעצמו יבקש ממך אחרת היית נודר?" ואין לך פתח גדול מזה. מה שאין כן שבועתו יתברך שנשבע שמשא רבנו לא יכנס לארץ, אין בה פתח, שכל הפתחים גלוי וצפוי לפניו והוא מגיד מראשית אחרית. האור החיים למד מהרמב"ם: שאפילו שבית דין לא מוציאים פתח להתיר את נדרו, בית דין מתחכמים למצוא פתח. וזה מה שנתכוון משה בטענתו לפני ה' "אתה החילות", שהוא התיר לו שבועתו כשנשבע ליתרו, אפילו שלא היה חפץ להתיר.

"ושמרתם את המצוה ואת החוקים ואת המשפטים אשר אנכי מצווך היום לעשותם" (ז', י"א)

וכי שייך לצוות לכל איש מישראל, שישמור ויקיים את כל התרי"ג מצוות? והלא הרבה מצוות אין באפשרות כל אדם לקיימן, כמו מצוות השייכות לכהנים בלבד או לזמן שבית המקדש היה קיים וכדומה.

אלא, שלשון 'ושמרת' מתפרש גם במשמעות של צפייה, כמו שמצינו בתחלת פרשת וישב (בראשית לז, יא) 'ואביו שמר את הדבר' - "היה ממתין ומצפה מתי יבוא" (רש"י). אכן יכול האדם לזכות לקיים את

"אתה החלת להראות... ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתך"

תיבת "החילות" פירושו חז"ל בג' דרכים:
א. פירוש הספרי: אתה החילות אתה התרת לי נדרי בשעה שאמרת לי "הוצא את עמי בני ישראל", ואמרת לי איני יכול שכבר נשבעתי ליתרו ובכל זאת התרת לי, אף פה תתיר לי את השבועה.

ב. אתה פתחת לי פתח להתפלל שאמרת לי הרף ממני וכי תפוס הייתי כך וכו'. וכפי זה מפרש החילות לשון תפלה.

ג. התחלת לפתוח פתח לעבדך בשעה שנכנסת לנחלות בני גד ובני ראובן.

מקשה האור החיים הקדוש: בהסבר המילה "החלת" מובן הפירוש טענת התחלת. וגם טענת אתה פתחת לי (פתח) להתפלל, שהם דברי טעם לתפלה. אבל

פרפראות לתורה

"שמע ישראל, ה' אלהינו ה' ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך אחד" (ו', ד')

במילים ובאותיות שבפסוק זה מצאו חכמי ישראל רמז למספר הקרואים, העולים לתורה בימות החול, בשבתות ובכל מועדי השנה: א. "שמע" - במילה זו שלוש אותיות, המרמזות לשלושת הקרואים העולים לתורה בימי שני וחמישי בשבוע, בתעניות ציבור, בחגים מדרבנן (חנוכה ופורים) ובמנחה בשבת וביום הכיפורים.

ב. "ישראל" - במילה זו חמש אותיות, המרמזות לחמשת הקרואים העולים לתורה בימי "שבתוך" (בשלושת הרגלים ובראש השנה).

ג. "א-ד-נ-י" - במילה זו (שם הויה, שאסור להגות באותיותיו) ארבע אותיות, המרמזות לארבעת הקרואים העולים לתורה בחגים מן התורה שאינם "ימים טובים" (ראשי חודשים וימי חול המועד).

ד. "אלהינו" - במילה זו שש אותיות, המרמזות לששת הקרואים העולים לתורה ביום הכיפורים הקדוש (כנגד ששת ימי המעשה בשבוע).

ה. "א-ד-נ-י אחד" - בשתי המילים החותמות את הפסוק שלפנינו שבע אותיות, המרמזות לשבעת הקרואים העולים לתורה ביום שבת קודש, בין שחרית למוסף.

"ודברת במ בשבתך בביתך ובבוקר..."

ינית בת דהל
דבורה בת אביגיל
תמר בת שדה
ת.נ.צ.ב.ה

ארלט חנה
בת פריחה
דהל ע"ה
בת לאה תחי'
ת.נ.צ.ב.ה

דוד (עמרם)
בר עיישה
ת.נ.צ.ב.ה

לאה בת סוליקה
דביבו ז"ל (ה"ד)
ת.נ.צ.ב.ה

מז"ד
דבי אלעזר אבוחצירא
בן שמחה
דבי עובדיה יוסף
בן ג'ורג'יה
דבי יודם מיכאל אברג'ל
בן דינה
ת.נ.צ.ב.ה

שישה דברים אידעו לאבותינו בט"ו באב

דיון משפחתי עם הרב יצחק זלברשטיין

א. אמר רב יהודה בשם רב: יום שהותרו שבטים לבוא (להתחתן) זה בזה. התורה אסרה לאישה שאין לה אחים והיא ראויה לרשת נחלה ממשפחתה להתחתן עם אדם משבט אחר, כדי שלא תיסוב הנחלה שהיא ירשה משבט אביה לשבטו של הבעל כשהיא תמות וירשו אותה יורשיה שהם משבט הבעל. ודרשו חכמים מפסוק זה שגזרה זו נגזרה רק לאותו דור יוצאי מצרים, אבל לדורות אחר כך מותר לאישה היורשת נחלה להתחתן עם אדם משבט אחר. ומשום שדרשה זו נתחדשה לחכמים בט"ו באב, נקבע יום זה ליום טוב.

ב. אמר רב יוסף בשם רב נחמן: יום שהותר לשבט בנימין לבוא בקהל. לאחר המעשה של פילגש בגבעה (שופטים פרקים י"ט - כ). ובט"ו באב דרשו שדווקא הציווי הוא לאותו דור ולא לדורות הבאים.

ג. אמר רבה בר חנה בשם רבי יוחנן: יום שכלו בו מתי מדבר. בחטא המרגלים, כשהתלוננו בני ישראל על כניסתם לארץ, נשבע ה' שכל הזכרים מן עשרים שנה עד בן ששים ימותו במדבר, ושכל העם יתעכבו במדבר עד שימותו כל אלו שנגזר עליהם. בכל ערב תשעה באב יצא כרוז: "צאו לחפור!" והיה כל אחד יוצא וחופר לו קבר ושוכב בו, שמא ימות לפני שיספיק לכרות לו קבר. למחר היו מכריזים "יבדלו חיים מן המתים", וכל מי שהיה בו נפש חיים היה יוצא. גם בשנת

הארבעים עשו כך, אלא שלמחרת עמדו כולם חיים. כיון שראו שכולם קמו חששו שמא טעו בחשבון ימי החודש וחזרו ושכבו בקבריהם בכל לילה ולילה עד חמישה עשר באב. משראו שנתמלאה הלבנה בחמישה עשר לחודש ולא מת אחד מהם, ידעו שלא טעו בחשבון ונשלמו ארבעים שנות גזירה, וקבעו בני הדור ההוא יום זה ליום טוב.

ד. עולא אמר: יום שביטל הושע בן אלה פרוסדיות (שומרים) שהושיב ירבעם בן נבט על הדרכים שלא יעלו ישראל לרגל ואמר לאיזה שירצו יעלו. אם ירצו יעלו לירושלים, ואם ירצו ילכו לבית אל או לזן, לפיכך נקבע ליום טוב, על השמחה שהותר להם לעלות לבית המקדש לרגל.

ה. רב מתנה אמר: יום שניתנו בו הרוגי ביתר לקבורה. לאחר שלוש עשרה שנה ניתנו לקבורה ביום ט"ו באב.

ו. רבה ורב יוסף אמרו שניהם: יום שפסקו מלכרות עצים למערכה. והיו שמחים באותו יום כי בגלל שהיו כורתים עצים היו נעשים הכוהנים בעלי מומים. והיו שמחים, כי מאותו יום והלאה היה להם יותר זמן לעסוק בתורה הקדושה.

מט"ו באב הימים מתקצרים והלילות מתארכים וחייב אדם להוסיף שעות בלילה לעסוק בהן בתורה.

(תענית ל:)

השאלה המעניינת שלפנינו, התעוררה אצל יהודי מאמריקה, שפה ספר: בשבת קדוש חלה בגנו התינוק, והיה צריך להסיעו לבית החולים. החלטתי להזמין מונית, שתקח אותנו לבית החולים הקרוב. מהרתי לטול את מדרתי הטלפונים, על מנת להפטר טלפון של חברה מונית. בו ברגע שפתחתי את המדרתי, הבחנתי בפרסומת של חברה מונית.

התקשרתי לחברה ובקשתי מתוך בקלה: "אני צריכה בדיחפיות מונית, לנסיעה לבית החולים".

"אני מיד שולח לך מונית - ענה הפקיד - תכין בבקשה ארבע מאות דולר לתשלום הנסיעה".

"ארבע מאות דולר?! - נודעקתי - הרי מדובר בנסיעה של דקות ספורות בלבד!"

וכאן מודיע לי האיש מעבר לקו דבר שגורם לי לזעזוע: "דידי התיק, לא פניתי לחברה מונית רגילה, אלא לחברה השקרת לימוניות - רכבי פאר ומלכות, עם ספות מרחחות, בר עשיר, ועוד אטרקציות, המיעדים להסיע אנשי שדרה ועשירים, וכמו כן שגם המחיר בהתאם - בעוד שמחיר מונית רגילה ליעד שלך הוא כעשרים דולר, הרי שהשקרת לימוניה מפארת ומאבזרת, עולה ארבע מאות דולר!"

קעת עלה בלבי ספק לא פשוט - מה עלי לעשות? - האם אבטל את ההזמנה ואנתק את השיחה, ומיד אתקשר לחברה מונית רגילה, או שמא אסור לי לבצע חלול שבת נוסף (בחיוב קדוש לחברה המונית), שכן עתה חברה הלימוניה כבר מעמידה לרשותנו מונית (מלכותית) שתקח אותנו לבית

החולים, כך שכל מטרת הנתק והחיוב הנוסף (לחברה הרגילה) אינו נוגע להצלת נפשות, אלא נועד אך ורק להסוף בכסף?...

תשובה:

אין הטר לנתק את השיחה ולהזמין בשיתח טלפון חדשה מונית רגילה, שהרי לא מחללים שבת אלא על "פקוח נפש", ולא על "פקוח ממוני". ועל אף שמטרת הזמנת המונית היא ל"פקוח נפש", מפל מקום הנסיעה לשם ההצלה, כבר מזמנת בידי האב, כך שתכלית הנתק והחיוב הנוסף, היא רק לשם חסכון בהוצאה כספית, ואסור לחלל עבירי כך את השבת!

בדומה לכך אמרנו, שבאשר חולה ונוקק לאשפוז בשבת קדוש, ויש בסמוך לעירו בית חולים פרטי, ובמרחק יותר גדול ישנו בית חולים ממשלתי, ששם הטפול לא יהיה פרוץ בתשלום, אין לנסע לבית החולים הרחוק כדי להסוף בהוצאות כספיות (בשחוללה) קבל טפול שנה בשנתי המקומות). וכאמור, הטעם הוא משום שהשבת נדחית מפני "פקוח נפש", ולא מפני "פקוח כסף".

לסכום: אין הטר לנתק את השיחה ולהתקשר להזמין מונית רגילה, אלא יש לנסע לבית החולים עם הלימוניה.

הוסיף הגאון רבי יצחק זלברשטיין שליט"א ואמר לאותו אבא יקר: "מה מציעי גבר, ואדם מה יבין דרכו" (משלי כ', כ"ד). אם נתגלגל הדבר שהתינוק יסע לבית החולים ברכב מלכותי, סימנא מילתא היא, ובעזרת ה' יגדל ויהיה לתלמיד חכם אציל ומלכותי ("מאן מלכי רבנן"). גטין ס"ב). ויזפו ההורים לרות ממנו מלוא חפנים נחת!

לדפואה שלומיה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שדה
מידה בת רחל

לדפואה שלומיה

דורית
בת עמליה
יצחק בן חנה

לדפואה שלומיה

משה וסימה
זחניש זב"ב

לדפואה שלומיה

מדי מרים בת רחל
חנה סוזן בת חפסה
ת.נ.צ.ב.ה.

לדפואה שלומיה

אלי לוי
בן סוזן
ת.נ.צ.ב.ה.

סיפורי צדיקים

כוחו של מעשה אחד!

הרבנית קוק ע"ה אשת לחבר הגאון רפאל קוק זצ"ל רבה של טבריה, הבחינה מבעד לחלון ביתה ביהודי מרוקאי שעבד סמוך לבית ושמה לבה אל יראת השמים שבו. שלחה אחד מילדיה לקרוא לו, כבדה אותו במאכל ובמשקה ושאלה אותו על משפחתו. נאנח האיש וסיפר לה כי שני בנים לו, ולפני זמן מה לקחו אותו לקיבוץ סמוך והוא חושש לעתידם הרוחני. מיד קמה הרבנית ופנתה לקיבוץ במאמצים רבים הגיעה אל הילדים, נטלה אותם עמה והכניסה אותה לחידר ללמוד תורה. השנים גדלו לתלמידי חכמים, ואחד מהם מכהן כראש ישיבה בירושלים, והוא מגדולי המחזירים בתשובה בדורנו. "כוחו של מעשה אחד!"

האם איננו רואה בעצמו?

מתמיד עצום היה הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל ממכונבא זיע"א, עד שסיים פעמים רבות ש"ס בבלי, משניות וספר הזוהר. פעם

חלה וקראו לרופא גדול ומפורסם למיטתו. הרבי היה שקוע בלימודו וכלל לא חש שהרופא נכנס לחדרו ועומד לידו. המשמש אמר לו כי הרופא כבר כאן, אבל הוא המשיך ללמוד. הזכיר שוב ושוב, והרבי ענה בתמיהה: וכי מה יקרה אם הרופא הזה יחכה עד שאסים את הלימוד, "האם איננו רואה בעצמו שאני לומד".

מלח מתוק

שהה הרה"ק ר' ישראל מויז'ניץ, בעל האהבת ישראל זיע"א בבית אחד מחסידי. הגישו לפניו כוס קפה הרבי לגם ממנה והניחה. בחש בכפית, ושוב לגם ממנו - כך שלוש פעמים, נטל אחד הנוכחים את שירי הכוס, טעם ממנה ונחרד. בכוס היה מלח במקום סוכר. שמעה בעלת הבית ולצער לא היה קץ. כשעמד הרבי לצאת מן הבית, נעמדה בצד, פרצה בבכי מר ושלחה שיסלח לה הרבי על שגגתה. הרבי הרגיע ואמר: "אם יש רצון, אז גם המלח הוא מתוק..."

צדיקים במיתתם

קדוים חיים

רבי עמרם בן דיוואן

כוללי חברון בשנת ה'תקל"ד. בשליחות זו שהה למעלה משמונה שנים, רובן במקנס (מאדר ה'תקל"ה ועד א' בכסלו ה'תקמ"א), בביתו של ר' זכרי משאש. סיבת השתהותו במרוקו נבעה ממלחמות השבטים שהתנהלו סביב מקנס, ואולם ייתכן גם שמצבו הבריאותי מנע ממנו את המשך הדרך בגלל הסיגופים החמורים שנטל על עצמו. בד' בתמוז ה'תקמ"ב יצא עם בנו מפאס לעבר נמל טנג'יר, אולם נפטר בדרכו חזרה לארץ ישראל בערב שבת ט"ו באב ה'תקמ"ב ונקבר בבית העלמין של הכפר אסז'ן הסמוך לזואן. ברבות הימים קברו הפך אתר עלייה לרגל לעשרות אלפי חסידים ומעריצים מדי שנה ובמקום אף מתקיימת הלולה שנתית. על שם עמרם בן דיוואן נקראה ישיבה שהוקמה בחברון. בניין הישיבה, צמוד לבית הדסה ננטש בעקבות פרעות תרפ"ט, שוקם ומשמש כיום למגורים. **יום רביעי ט"ו באב יום הלולתו זיע"א.**

רבי עמרם בן דיוואן נולד בשנת ה'ת"ק בירושלים לר' אפרים כנצר למשפחת רבנים ידועה מהעיר דיוואן במרוקו. אביו עלה לארץ ישראל ורבי עמרם חזר למרוקו, שם למד בישיבת "נווה שלום" של דודו, רבי יהודה בר עמרם התורנית והתלמודית, הגה בתורת הנגלה והנסתר, ונמנה עם תלמידי ישיבת המקובלים. לאחר מכן התיישב בחברון ובשנת ה'תקכ"ג נשלח על ידי קהילת חברון כשד"ר למרוקו. בכתב המינוי שלו, עליו חתם ר' יצחק זאבי, הכתירוהו נכבדי חברון בתארים: "החכם השלם, סיני ועוקר הרים". ר' עמרם דיוואן התיישב באסז'ן מיד עם הגיעו למערב הפנימי ופתח בה ישיבה. לאחר שסבב בקהילות ישראל ברחבי מרוקו ואסף את התרומות למען כוללות חברון, שב ר' עמרם דיוואן לארץ ישראל.

לאחר שהות קצרה בארץ ישראל יצא ר' עמרם למרוקו בשליחות שנייה מטעם

לקבלת העלוך במייל שלחו הודעה

alonorhaner@gmail.com

לקבלת העלוך בוואטסאפ שלחו הודעה

0505069633

ניתן לקבל את העלוך באתר "דרשו"

לכרבה זה הצלחה

מזרנו מרדכי

וב"ב

לכרבה זה הצלחה

מרים (מידוי)

בת רות

וב"ב

לכרבה זה הצלחה

אריק ועינב דהן

וב"ב